

28.10.2020

**TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN
DÜNYADAKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER****1. TÜRKİYE :*****Koronavirüste son durum***

Sağlık Bakanlığı son 24 saatte 76 kişinin korona virüsten hayatını kaybettiğini, toplam can kaybının 9 bin 950'e yükseldiğini açıkladı. 2 bin 209 yeni vaka tanısı konuldu. Toplam vaka sayısı 356 bin 208 oldu. (covid19.saglik.gov.tr)

Çavuşoğlu, Azerbaycan Dışişleri Bakanı Bayramov ile görüştü

Görüşmenin ana gündeminde Dağlık Karabağ'daki gelişmeler vardı. İki bakan bölgedeki son durumu ele aldı. Ermenistan'ın ateşkes ihlalleri ve sivil yerleşimlere yönelik saldırıları da görüşmede ele alındı. (@TC_Disileri)

Çavuşoğlu Lavrov'la görüştü

Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu, Rus mevkidaşı Lavrov'la başta Dağlık Karabağ olmak üzere, bölgesel sorunları görüştü. Diplomatik kaynaklardan edinilen bilgiye göre, görüşmede Yukarı Karabağ, Suriye ve Libya'daki gelişmeler ele alındı. (interfx/ria/...)

Türkiye'den BMGK'de İdlid çağrısı

Türkiye'nin BM Daimi Temsilcisi Sinirlioğlu, Türkiye'nin İdlid'de kalıcı ateşkesin sağlanması konusundaki kararlılığını sürdürdüğünü belirterek, ateşkes ihlallerinden ve nispi sükunete zarar verecek provokatif eylemlerden kaçınılması çağrısı yaptı. (TRT Haber)

Erdoğan'dan Wilders hakkında suç duyurusu

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın avukatı Hüseyin Aydın tarafından Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına yapılan suç duyurusunda, Wilders'in Erdoğan'ı hedef alan sözleriyle hakaret

suçunu işlediği belirtildi. Dilekçede söz konusu suçun cumhurbaşkanına yönelik olması nedeniyle ilgili yasa gereği Türk kanunlarının geçerli olacağı hükmü hatırlatıldı. (TRT Haber)

Erdoğan ve Putin Dağlık Karabağ'ı görüştü

Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Rusya lideri Putin yaptıkları telefon konuşmasında Dağlık Karabağ'ı görüştü. Putin "teröristlerin" savaşa dahil edilmelerine yönelik endişelerini aktardı. Kremlin'den yapılam açıklamada, Putin'in Erdoğan'a Dağlık Karabağ bölgesindeki savaşa "teröristlerin" dahil edilmesinden duyduğu endişeyi aktardığı belirtildi. Putin'in görüşmede çatışmaların hala sürmesinden dolayı duyduğu "derin kaygıyı" da dile getirdiği kaydedildi. Kremlin'in açıklamasına göre, Putin, Ortadoğu'dan teröristlerin bölgeye gitmeyi sürdürmesini de eleştirdi. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın girişimi ile gerçekleştiği ifade edilen görüşmede, Libya ve Suriye'deki durumun ele alındığı belirtildi. Ancak ayrıntılı bilgi verilmedi. (DW)

Terör gündemi

- İstanbul Emniyet Müdürlüğü, Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'ne (TEM) bağlı polis ekipleri, il genelinde terör örgütü PKK'ya yönelik 10 adrese eş zamanlı operasyon düzenlendi.
- Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde emniyet ekiplerinin hava destekli gerçekleştirdiği operasyonda 4 teröristin etkisiz hale getirildi.
- Tekirdağ merkezli 14 ilde Fetullahçı Terör Örgütü'nün ceza infaz kurumlarındaki yapılanmasına yönelik operasyonda 22 zanlı gözaltına alındı.
- Yunanistan sınırında 13 FETÖ şüphelisi ve 1 PKK'lı terörist yakalandı.

2. AVRUPA :

Fransa'dan gelecek AB zirvesinde Türkiye'ye yaptırım çağrısı

Fransa Dış Ticaret Bakanı Franck Riester, Meclis'te yaptığı konuşmada, "Fransa birlik içinde, Avrupa birlik içinde. AB, gelecek liderler zirvesinde, Avrupa, çıkarlarını ve Avrupa değerlerini daha iyi savunmak ve Türkiye ile güç dengesinin artırılmasına imkan verecek kararlar almak zorunda kalacak." ifadesini kullandı. (Euronews)

İngiltere ve Fransa'dan Kıbrıs açıklarında askeri tatbikat

İngiliz Kraliyet Donanması'nın amiral gemisi HMS Albion'un çevresinde toplanan üç gemilik bir saldırı kuvveti, sahil kenti Limasol açıklarında dev bir tatbikat gerçekleştirdi. İngiltere'nin tatbikatına Kıbrıslı bir devriye gemisi ile helikopterler ve bir Fransız fırkateyni katıldı. İngiliz komutan yardımcısı Phil Dennis, AP'ye verdiği demeçte, "Bu tatbikat, İngiltere'nin, NATO müttefikleri ve ortaklarıyla çalışarak, Avrupa'nın güvenliğine olan bağlılığını kanıtlamak için, üzerine düşeni yaptığını göstermek içindi." dedi. (Euronews,DW/BK,HS)

Kıbrıslı liderler 3 Kasım'da ilk kez buluşacak

BM Genel Sekreteri'nin Kıbrıs Özel Temsilcisi Elizabeth Spehar'ın ofisinden yapılan açıklamada, iki liderin 3 Kasım tarihinde saat 19'da ilk buluşmalarını gerçekleştirecekleri ve iki tarafın da görüşmeye katılacaklarını teyit ettikleri bildirildi. Gayriresmi görüşmenin Kıbrıs Özel Temsilcisinin Yeşil Hat olarak da adlandırılan ara bölgedeki resmi konutunda gerçekleşeceği kaydedildi. (DW/BK,HS)

Yunanistan, Kıbrıs ve İsrail'den Doğu Akdeniz çağrısı

Yunanistan'ın başkenti Atina'da bir araya gelen Yunanistan, Kıbrıs ve İsrail dışişleri bakanları, ülkeleri arasında Doğu Akdeniz'de ticaret, enerji ve savunma alanında işbirliğini güçlendirmeye devam edecekleri mesajı verdi. Üçlü ortaklığın diğer bölge ülkelere de açık olduğuna ve grubun genişletilebileceğine vurgu yapan dışişleri bakanları, hedeflerini bölgede istikrar ve güvenliği artırmak olarak açıkladı. Yunan Dışişleri Bakanı, üç ülke arasındaki işbirliğinin Türkiye'yi hedef almadığını belirterek "Eski stereotipleri aşan, bölge haritasını yeniden şekillendiren, karşılıklı anlayışa dayalı yeni bir coğrafya yaratıyoruz. Bölgemiz 19'uncu yüzyıla geri dönmeyecek" diye konuştu. (AP/BK,HS)

AB, mültecilerin açık denize geri itildiğine ilişkin soruşturma başlattı

Avrupa Birliği'nin (AB) Sınır ve Sahil Güvenlik Ajansı (Frontex), Yunanistan'ın mültecileri açık denize geri ittiği ve Frontex'in de buna destek verdiği yolundaki haberler üzerine soruşturma başlattı. Frontex İcra Direktörü Fabrice Leggeri, yaptığı yazılı açıklamada, "Yunanistan dış sınırlarındaki faaliyetlerle ilgili bazı basın yayın organlarında çıkan suçlamaları araştırıyoruz." dedi. (Euronews)

Avrupa Komisyonu: Erdoğan'ın boykot çağrısı Türkiye'yi AB'den daha da uzaklaştırıyor

Avrupa Komisyonu sözcüsü, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Fransız ürünlerini boykot etme çağrısının Ankara'nın Brüksel ile imzaladığı diplomatik ve ticari anlaşmalarının "ruhuna aykırı" olduğunu ve bu kararın Türkiye'yi AB'den daha da uzaklaştıracağını ifade etti. Sözcünün açıklamasında "AB'nin Türkiye ile yaptığı anlaşmalar malların serbest ticaretini sağlıyor. Türkiye'nin bu anlaşmalar kapsamında üstlendiği ikili yükümlülüklerle saygı göstermesi gerekiyor" ifadeleri kullanıldı. (Euronews)

3. ORTA DOĞU :***Lübnan'da Ermeniler Türk Büyükelçiliğine girmeye çalıştı!***

Lübnan'daki Ermeni Taşnak Partisi'ne mensup bir grup, Türkiye'nin Beyrut Büyükelçiliği önünde toplandı. Büyükelçilik çevresinde yoğun önlem alan Lübnan güvenlik güçleri, Ermeni bayrakları taşıyan grubun elçiliğe girmesine mücadele etmedi. Ermeniler burada güvenlik güçlerine taş ve havai fişeklerle saldırdı. Türkiye ve Azerbaycan aleyhinde yaklaşık bir saat slogan attıktan sonra Azerbaycan ve Türkiye bayrağını yakan Ermeni grup, ardından geldikleri otobüslere binerek bölgeden ayrıldı. (YeniAkit)

Zarif: Karabağ münakaşasını çözümleme planımız hazır

İran Dışişleri Bakanı Muhammed Cevad Zarif İran İslam Cumhuriyeti'nin dağlık Karabağ münakaşasının daimi çözümü için planı tedvin edildiğini açıkladı. Zarif, Dışişleri Bakanlığı bu bağlamda aktif diplomasi izlediğini, Dışişleri Bakanı Yardımcısı sınır bölgesini ziyaret ettiğini ve ardından Bakü, Erivan ve Moskova'yı ziyaret edeceğini kaydetti. Zarif ayrıca çatışma taraflarına bölgede tekfirci unsurları ve teröristleri tahammül etmeyeceklerini açıkça bildirdiklerini sözlerine ekledi. (Tesnim)

Suriye müzakereleri Kasım'da başlayabilir

BM Suriye özel temsilcisi Gear Pedersen geçen gün Suriye'yi ziyaret ederek Dışişleri Bakanı Velid Muallim ve anayasa komisyonu eşbaşkanı Ahmet Kezberi ile görüşmüştü. Suriye Vatan gazetesi bu ziyaret hakkında geçtiği haberde, Pedersen'in bu ziyareti zemini siyasi müzakerelerin yeniden başlamasına hazır hale getirdiğini belirtti. Gazeteye bu açıklamayı yapan Arap bir diplomat, tarafların müzakerelerin gündem maddeleri üzerinde anlaşmaları

takdirde yeni tur müzakereler Kasım ayının sonunda Cenevre’de başlayabileceğini kaydetti. (ISNA)

Bağdat’ta Fransa Büyükelçiliği Önünde Protesto

Irak’ın başkenti Bağdat’ta, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron’un İslam karşıtı açıklamalarına tepkiler sürerken, Şii gruplar Fransa Büyükelçiliği önünde protesto düzenledi. Bağdat’ın merkezinde yer alan Fransa Büyükelçiliği önünde toplanan ve Irak bayrakları taşıyan grup, Macron’a karşı sloganlar attı. Protestocular, Fransız ürünlerini boykot etme çağrısı da yaptı. (al-Manar)

Arabistan’dan Fransız hakaretine destek

Suudi Arabistan merkezli Dünya İslam Birliği (Rabita) Genel Sekreteri Muhammed bin Abdulkerim el-İsa, Macron’un açıklamalarından yaklaşık 10 gün sonra Suudi televizyonu MBC’ye verdiği mülakatta, "Müslümanları azınlıkta oldukları ülkelerin uygulamalarına ses çıkarmamaya, yasalarına uymaya" çağırdı. Öte yandan Mekke Emiri Halid Faysal, İslam dünyası Fransa’nın İslam’a hakaretleri yüzünden ayağa kalktığı bir sırada Fransa büyükelçisini samimi bir ortamda ağırladı. (FHA)

İsrail’den Fransa’ya destek

İsrail, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron’un İslam karşıtlığı nedeniyle Fransız mallarına karşı başlatılan boykot çağrılarına tepki gösterdi. İsrail Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Lior Haiat, Twitter hesabından yaptığı açıklamada, Fransız mallarına yönelik boykot çağrılarının İsrail ürünlerine karşı yapılan boykot çağrıyla benzerlik gösterdiğini öne sürdü. (YJC)

4. AFRIKA :

Trablus Tugayları’ndan tehdit

Birleşmiş Milletler (BM) heyeti önümüzdeki ay Tunus’ta düzenlenmesi planlanan Libya Siyasi Diyalog Forumu’na (LPDF) katılması beklenen tarafların listesini güncelledi. Söz konusu güncelleme, İhvan-ı Müslimin (Müslüman Kardeşler) örgütüyle bağlantılı bazı isimlerin temsil edilmesine yönelik itirazlar ve buna bağlı uzaklaştırmalar yapıldıktan sonra gerçekleştirildi. Libya Kabileleri Yüksek Konseyi’nin Uzlaşma Komitesi Başkanı Zeydan

Matuk ez-Zademe, önerilen 75 ismin bulunduğu listeden çekildiğini duyurdu. Zademe, BM misyonuna yazdığı bir mektupta çekilme sebebinin katılım listesinde tartışmalı isimler, İhvanı terörizme destek veren taraflar ve Libyalıların acı çekmesine neden olan isimlere yer verilmesi olduğunu ifade etti. Sirte ve el-Cufra Güvenlik ve Koruma Operasyon Odası tarafından yapılan açıklamada diyalog listesindeki isimler konusundaki büyük şaşkınlığını dile getirerek foruma katılmak üzere seçilmeleri nedeniyle üzüntü duyulduğu kaydedildi. Açıklamada şu ifadeler yer verildi: “Libya’daki BM Temsilcisi, Libyalıların kaderiyle ilgili kararlar almayı bırakmalı. Bizim istenmediğimiz herhangi bir durumu empoze etme hakkına sahip olmadığının altını çiziyoruz. Gelecekte düzenlenecek herhangi bir diyaloga sahadaki destekleyici güçleri de dahil etmek gerekli. Aksi takdirde sonuçlar feci ve kabul edilemez olacaktır.” (Şarkul Avsat)

UMH, Türkiye ile askeri işbirliğini Cenevre Anlaşması’nın dışında bırakmaya çalışıyor

Halife Hafter komutasındaki Libya Ulusal Ordusu (LUO), 26 Ekim’de Fayiz es-Serrac başkanlığındaki Ulusal Mutabakat Hükümeti’nin (UMH) Katar ile imzaladığı sürpriz güvenlik anlaşmasını reddettiğini açıkladı. Diğer yandan hükümetin troykası içindeki taraflar, geçen yıldan bu yana Türkiye ile askeri ve güvenlik işbirliği hususunda tartışmalı anlaşmaya, yakın zamanda Birleşmiş Milletler (BM) tarafından açıklanan Cenevre Anlaşması’yla bir istisna getirmeye çalışıyor. (Şarkul Avsat)

5. ASYA :

Ermenistan Berde'de sivilleri vurdu

Saldırıya ilişkin açıklamayı Azerbaycan Cumhurbaşkanı Yardımcısı Hikmet Hacıyev yaptı. Ermenistan’ın, askeri kayıplarını telafi etmek adına insani ateşkesi ihlal edip sivilleri öldürdüğünü belirten Hacıyev, Berde’ye yapılan füzeli saldırıda şu ana kadar 4 sivilin yaşamını yitirdiğini; aralarında çocuk ve kadınların da bulunduğu 13 sivilin ise yaralandığını ifade etti. Öte yandan Azerbaycan Savunma Bakanlığı yaptığı açıklamada, Ermenistan’ın insani ateşkes ihlallerini sürdürerek Terter kentine ve köylerine ateş açtığını belirtti. (İHA, TRT Haber)

Pakistan'da Medreseye Bombalı Saldırı

Pakistan’ın Afganistan sınırında yer alan ve sık sık saldırılara sahne olan Peşaver kentinde bir medreseye yapılan bombalı saldırıda en az 7 kişi hayatını kaybetti, 70’den fazla kişi de

yaralandı. Polis yetkilileri, binaya yerleştirilen patlayıcının sabah öğrencilerin derste oldukları sırada patlatıldığını açıkladı. (VOA)

6. ABD :

Trump'tan Dağlık Karabağ'da bozulan ateşkese yönelik değerlendirme

Reuters'in haberine göre ABD Başkanı Donald Trump, Dağlık Karabağ'da ABD aracılığıyla gerçekleşen Azerbaycan ve Ermenistan arasındaki geçici insani ateşkesin bozulmasından hayal kırıklığını duyduğunu belirtti ve "Bunu gördüğün zaman hayal kırıklığına uğruyorsun. Ülkeler bunu uzun süredir yaptıklarında olacağı budur" ifadelerini kullandı. (Reuters)

Pompeo'dan Libya'daki ateşkes anlaşmasına destek

ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, yazılı açıklamasında, Libya'da taraflar arasında imzalanan ateşkes anlaşmasının kalıcı olmasını umduğunu belirterek "Bu cesur adımı attıkları için her iki tarafın Libya liderliğini tebrik ediyor, Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Libya Özel Temsilci Vekili Stephanie Williams'ın müzakereleri kolaylaştırmada oynadığı hayati rolü de takdirle karşılıyoruz" ifadelerini kullandı. Ateşkesin devamı için anlaşma maddelerinin önemini vurgulayan Pompeo, ülkedeki yabancı güçlerin 90 gün içinde çekilmesi gerektiği maddesine de dikkat çekti. (Sputnik)

Kongre'den Uygurlar İçin Karar Tasarısı

ABD'de birçok Cumhuriyetçi ve Demokrat senatörün katılımıyla, Çin'in Şincan Özerk Bölgesi'nde Uygur halkına ve azınlıktaki diğer Müslüman gruplara yönelik insan hakları ihlallerini "soykırım" olarak tanımlayan bir karar tasarısı hazırlandı. Senatörler, Çin'in Uygurlu Müslümanlara yaptıklarını dehşet verici olarak nitelendirirken bu tasarının Çin'i hunharca eylemlerinden sorumlu tutmanın ilk adımını oluşturduğunu kaydettiler. (VOA)

7. RUSYA :

Rusya'dan Türkiye'ye 'Suriye'deki teröristleri etkisiz hale getirme' çağrısı

Rusya'nın Suriye'deki Tarafları Uzlaştırma Merkezi Başkan Yardımcısı Aleksandr Grinkeviç, Suriye'nin İdlib bölgesindeki duruma ilişkin açıklamalarda bulundu. Grinkeviç, bugünkü basın toplantısında "Türkiye tarafını İdlib gerilimi azaltma bölgesindeki terörist oluşumları

yok etme ve militanlar tarafından yasa dışı yollarla alıkonulan vatandaşları özgürlüğe kavuşturma yönünde etkili tedbirler almaya çağırıyoruz" ifadelerini kullandı. (ria/sputnik/tass)

Rusya ve Belarus ortak askeri tatbikat planlıyor

Rusya Savunma Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, "Görüşmede, 'Batı-2021' ortak stratejik tatbikatın hazırlık ve uygulamasının temel yaklaşımları ile ilgili konular değerlendirilecek" ifadesine yer verildi. İki ülke bakanının ayrıca "bölgedeki ortak askeri grubunun 2025 yılına kadar olan dönem için öncelikli görevlerini" belirlemeyi planladığı aktarıldı. Toplantıya, Rusya ve Belarus silahlı kuvvetler komutanlarının yanı sıra, Birlik Devlet Daimi Komitesi temsilcileri ile iki ülkenin diplomatlarının katılacağı ifade edildi. (belta/tass/interfax/sputnik)

Kremlin: Türkiye'nin Karabağ müzakerelerine katılımına, bizden ziyade tarafların nasıl baktıkları önemli

Karabağ'da çatışmaları üçüncü ateşkes kararının da durduramadığı bir dönemde, Kremlin Sözcüsü Peskov'a, bir sonraki Azerbaycan-Ermenistan müzakerelerine Türkiye'nin dahil olmasına Moskova'nın nasıl baktığı bir kez daha soruldu. Peskov, müzakerelere üçüncü bir ülkenin katılımına ancak Karabağ'da çatışan tarafların karar verebileceğini yineledi. Karabağ'da 27 Eylül'den beri çatışan 'Azerbaycan ve Ermenistan taraflarının bir sonraki görüşmesine, Türkiye'nin daha yakından dahil olması gerektiğini düşünüp düşünmedikleri' sorusu karşısında Kremlin Sözcüsü Peskov, "Burada mühim olan, iki tarafın, yani çatışan taraflar olan Azerbaycan ve Ermenistan'ın buna nasıl baktığı" dedi ve ekledi: "Dolayısıyla sadece çatışan taraflar, belirli bir ülkenin müzakere sürecine katılımına onay verebilir ya da katılmasını dileyebilirler." (tass/sputnik/interfax)

8. EKONOMİ :

Ekonomik güven endeksi Ekim'de 92.8'e yükseldi

Türkiye İstatistik Kurumu, Ekim ayına ilişkin ekonomik güven endeksi verilerini açıkladı. Buna göre ekonomik güven endeksi, Ekim ayında 88.5'ten 4.3 puan artarak 92.8'e yükseldi. Ekonomik güven endeksindeki artış, reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörü güven endekslerindeki artışlardan kaynaklandı. Reel kesim güven endeksi bir önceki aya göre Ekim ayında yüzde 3.8 oranında artarak 109.7 değerini, hizmet sektörü güven endeksi yüzde 6.4 oranında artarak 79.7 değerini, perakende ticaret sektörü güven endeksi

yüzde 1.7 oranında artarak 95.0 değerini, inşaat sektörü güven endeksi yüzde 0.6 oranında artarak 83.8 değerini aldı. Tüketici Güven Endeksi Ekim ayında yüzde 0.1 oranında azalarak 81.9 değerini aldı. (Bloomberght)

Dolar/TL'de yükseliş sürüyor

Türk Lirası hafta başından bu yana dolar karşısında yüzde 3 civarında değer kaybederek Bloomberg tarafından takip edilen 24 gelişen piyasa parası arasında en fazla düşen para oldu. Kur, sabah saatlerinde rekor tazeleyerek 8.21 seviyesini aştı. Doların önemli paralar karşısındaki değerini ölçen Bloomberg Dolar Spot Endeksi (BBDXY) ise hafta başından beri yüzde 0.30 yükseldi.

Bugün TSİ 10.00'da Ekim ayına ilişkin ekonomik güven endeksi açıklanacak. Bir önceki ayın verisi 88.5 değerini almıştı. Ayrıca, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 2020'nin 4. Enflasyon Raporu'nu bugün 10.30'da İstanbul'da açıklayacak. Deniz Yatırım stratejisti Orkun Gödek, e-posta notunda “Merkez Bankası'nın yıl sonu enflasyon tahminini Yeni Ekonomi Programı'ndaki yüzde 10.5'lik seviyeye yaklaştırmasını bekliyoruz. Başkan Uysal'ın açıklamaları lira cinsi varlıkların fiyatlamaı açısından yakından izlenecek.” dedi. (Bloomberght)